

[Udenrigsministeren]

nogle af de spørgsmål, der naturligt kommer op i denne forbindelse.

Det, som falder mest i øjnene, når vi ser tilbage på de fem år, siden Danmark indtrådte i EF den 1. januar 1973, er, at udviklingen hverken blev, som de mest optimistiske eller som de mest pessimistiske dengang forudsagde.

De målsætninger, der blev opstillet på topmødet i Paris i oktober 1972, var præget af, at medlemslandenes regeringer var opmuntrede af de vel overståede optagelsesforhandlinger, og at de var overbevist om nødvendigheden af en uddybning af Fællesskabets interne samarbejde.

Den væsentligste årsag til det helt åbenbare misforhold mellem de store målsætninger fra 1972 og den skete udvikling siden ligger, som alle her ved, i den økonomiske krise, som for alvor satte ind i 1973 først og fremmest i forbindelse med den voldsomme stigning i energipriserne.

Oliekrisen fik en alvorligere virkning for EF, end den burde have fået. Krisen afslørede Europas sårbarhed, den afslørede Europas afhængighed af samarbejdet med andre dele af verden, og samtidig blev den en ubehagelig påmindelse om, at samarbejdet i De europæiske Fællesskaber endnu ikke havde skabt den indbyrdes solidaritet, som man hele tiden havde sigtet imod.

I de fire år, der er gået siden da, er medlemslandene langsomt, men sikkert ved at begynde at tilpasse sig de vilkår, som præger det europæiske samarbejde under de nye forhold.

Et gennemgående træk i de store problemer har været, at EF ikke kan løse problemerne alene. Der må søges løsninger i forhandling med og under hensyn til lande og landegrupper uden for EF.

På denne baggrund er der ikke noget mærkeligt i, at samarbejdet mellem de ni EF-lande i de forløbne fem år først og fremmest har kunnet opvise positive resultater inden for Fællesskabets forhold til omverdenen.

Noget af det mest positive, der kan siges om erfaringerne i de forløbne år, er, at det lykkedes Det europæiske Fællesskab i en yderst vanskelig situation at modstå fristelserne i retning af national beskyttelse og manglende solidaritet med omverdenen. Det er så vældig nærliggende at gribe til sådanne

foranstaltninger, når økonomisk stabilitet og god beskæftigelse bringes i fare. Ikke alene undgik vi dette, men det lykkedes også i det store og hele for EF at leve op til sit ansvar over for udviklingslandene, hvis problemer jo også blev forværret af krisen.

Lomékonventionen, en lang række aftaler med udviklingslande uden for Lomé-kredsen, EFs globale Middelhavspolitik, Fællesskabets deltagelse i nord/syd-konferencen i Paris i foråret 1977, Fællesskabets stadig stigende bidrag til den internationale fødevarebistand og de igangværende bestræbelser på at udvikle samarbejdet på bistandsområdet, alt dette er eksempler på EF-landenes interesse for udviklingslandenes problemer. Vi vil i vor formandsperiode fortsat arbejde for, at Fællesskabet udbygger sine relationer til den tredje verden.

Forholdet til USA spiller en central rolle. En række af de store problemer må løses i samarbejde med USA. Der er i de seneste år sket en positiv udvikling i forbindelserne mellem EF og USA både vedrørende det traktatmæssige samarbejde og i samarbejdet mellem de skiftende formandskaber og USA om udenrigspolitiske spørgsmål.

Hvad angår Europa, viser EFs åbenhed sig først og fremmest ved den positive modtagelse af tre europæiske lande, der i forbindelse med deres overgang fra diktatur til demokrati har søgt medlemskab af EF. Åbenheden viser sig også gennem forhandlingerne om frihandelsaftaler med samtlige EFTA-lande, og den viser sig i den positive udvikling i forholdet til de østeuropæiske lande.

En anden klar og positiv tendens – som også hænger sammen med de senere års internationale udfordringer, og som jeg senere skal vende mere udførligt tilbage til – har været den stærke udvikling i det udenrigspolitiske samarbejde mellem de ni. Dette samarbejde finder som bekendt sted uden for Romtraktatens rammer og er, som alle også ved, af nyere dato, men det føles både af os selv og af omverdenen i stigende omfang som et naturligt sidestykke til traktatsamarbejdet. Forsøgene på en samordning af de ni's udenrigspolitik har afdækket et betydeligt mål af fælles synspunkter, som har gjort det muligt for de ni – ofte i nært samarbejde med andre vestlige demokratier – at deltage med større vægt og at spille en mere konstruktiv rolle i den internationale debat.